

Bundel van de Belastingdienst VDB-1 van 31 maart 2014

1 € 100 miljoen pakket

notitie € 100 miljoen pakket.pdf

2 Actualiteiten

3 Ingekomen Kamerstukken

Inbreng schriftelijk overleg stand van zaken één bankrekeningnummer (31066 nr 192).pdf

2014D11128 - Weglekken van teveel betaalde toeslagen.pdf

TER BESLISSING

Aan
de Minister
de Staatssecretaris

notitie

De hervorming van de ondernemersfaciliteiten had bij start kabinet een bredere insteek dan slechts 100 mln. ophalen. Daarom stem van het brede pakket aan maatregelen zoals hieronder geschiedt.

Invulling 100 mln. taakstelling Begrotingsafspraken 2014 i.h.k.v. bestrijding oneigenlijk gebruik ondernemersfaciliteiten (waaronder schijnconstructies)

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

dgminfin.nl

Datum
19 maart 2014

Notitienummer
DGB/2014-1451

Rubriek
Winstbegrip Algemeen

Auteur
Velen

Van
cluster Uitvoeringsbeleid

cluster Bedrijf

cluster Fiscaliteit

AFP

AFP

Kopie aan
2x PA

Bijlagen

1. Toelichting op mogelijke maatregelen voor taakstelling van € 100 mln.
2. Memo Belastingdienst over schijnondernemerschap (ten tijde van onderhandelingen over Begrotingsafspraken 2014)
3. Factsheet business case segment MKB/ZZP ondernemingen

Paraaf
de Minister

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de SC

Via
MT DGB

Medeparaaf
het IRF/VJFA

Aanleiding

In de Begrotingsafspraken 2014 staat dat vanaf 2015 voor € 100 mln. maatregelen worden genomen gericht op het 'aanpakken van oneigenlijk gebruik van de ondernemersfaciliteiten (waaronder schijnconstructies)'. In deze notitie worden in dat kader een aantal beslis punten aan u voorgelegd.

Beslis punten

Wij vragen uw instemming met:

1. het niet in de uitvoeringssfeer invullen van de opdracht uit de Begrotingsafspraken 2014, omdat hier geen positieve business case van te maken valt. Daar staat tegenover dat een in de Fiscale Verzamelwet 2014 voorziene maatregel inzake de VAR (Introductie van, onder voorwaarden, mede aansprakelijkheid voor opdrachtgever bij een onjuiste VAR) de uitvoering in dit kader dienstbaar kan zijn, maar deze maatregel leidt niet tot een budgettaire opbrengst. Invulling zal daarom moeten plaatsvinden d.m.v. wettelijke maatregelen die, naar de huidige inzichten, onwettelijk gebruik van ondernemersfaciliteiten bestrijden. Ondernemersfaciliteiten worden zodoende minder aantrekkelijk waardoor de aanzuigende werking ervan afneemt, hetgeen er voor kan zorgen dat minder belastingplichtigen – om zuiver fiscale redenen – ondernemer willen worden.
2. de invulling van de taakstelling op een zodanige wijze dat het, bijv. in het kader van een (ambitieuze) stelselherziening, niet onmogelijk wordt het advies van de Commissie Van Dijkhuizen op het terrein van de ondernemersfaciliteiten (al dan niet op termijn of gedeeltelijk) over te nemen.
3. de invulling van de taakstelling vorm te geven door middel van een uit de navolgende maatregelen samen te stellen pakket. Hierbij vernemen wij ook of u voorkeur heeft voor bepaalde maatregelen.
A) afschaffing voortwenteling niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek,
B) introductie maatregel ter bestrijding van 'werkgever naar opdrachtgever'

constructies, of

C) omzetcriterium i.p.v. urencriterium.

Voor zover de maatregelen onder 3A tot en met 3C vanaf 2015 in enig jaar niet optellen tot € 100 miljoen dan wel niet uw voorkeur hebben, zou u, conform het advies van de Commissie Van Dijkhuizen, kunnen denken aan de afschaffing van (enkele) kleine ondernemersfaciliteiten zoals de meewerkaftrek, stakingsaftrek, startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid, extra zelfstandigenaftrek voor starters, willekeurige afschrijving starters of de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk. Het verband met het bestrijden van schijnconstructies is bij deze maatregelen echter wel erg dun. Het vermindert desalniettemin de fiscale aantrekkelijkheid van ondernemerschap.

Aan de TK is door minister Asscher mede namens uw ambtsvoorganger toegezegd om in de 1e helft van 2014 een brief te sturen met daarin het voorstel voor de invulling van deze taakstelling uit de Begrotingsafspraken 2014.¹ Het is op dit moment niet bekend hoe de coalitiepartijen en de MGO's aankijken tegen de in het overzichtstabel opgenomen maatregelen. Het lijkt dan ook verstandig om nog voor het versturen van die brief overleg te voeren met de MGO's over de voor te stellen invulling (zie ook beslispoint 1). Met ambtelijk EZ en ambtelijk SZW is inmiddels oriënterend overleg gevoerd. Daaruit kwamen geen concrete voorstellen.

Budgettaire effecten

In onderstaande tabel zijn de relevante maatregelen schematisch weergegeven. In bijlage 1 wordt nader ingegaan op deze maatregelen, waarbij de nummering van de tabel zal worden aangehouden.

Tabel 1 (bedragen in miljoen euro's)

Maatregel	2015	2016	2017	Struc	In lijn met advies Van Dijkhuizen ²
1. Business case	Business case niet mogelijk	0	0	0	N.v.t.
2. VAR	0	0	0	0	N.v.t.
3. Afschaffing voortwenteling niet-gerealiseerde deel van de ZA	0	70	105	175 ³	Ja
4. Afschaffen ondernemersfaciliteiten					
4a. Meewerkaftrek	7	7	7	7	Ja
4b. Stakingsaftrek	18	18	18	18	Ja
4c. Startersaftrek arbeidsongeschiktheid	2	2	2	2	Ja
4d. Willekeurige afschrijving starters	8	8	8	8	Ja
4e. Extra zelfstandigenaftrek voor starters ⁴	93	93	93	93	Ja
4f. S&O-aftrek	8	8	8	8	Ja
5. Van werkgever naar opdrachtgever	Verwaarloosbaar (heeft min of meer prohibitief effect)	0	0	0	Ja
6. Omzetcriterium i.p.v. urencriterium	PM	PM	PM	PM	N.v.t.

¹ Bijlage bij Kamerstukken I 2013/14, 33 750 XV, D.

² In het interim rapport van de Commissie Van Dijkhuizen wordt geadviseerd om alle ondernemersfaciliteiten (zoals zelfstandigenaftrek, meewerkaftrek, S&O-aftrek, startersaftrek en stakingsaftrek) met uitzondering van de MKB-winstvrijstelling en het urencriterium af te schaffen en de opbrengst alternatief aan te wenden.

³ Deze maatregel heeft een oplopende opbrengst die in 2015 nog 0 is.

⁴ Bij deze maatregel is het effect van maatregel 3 in tabel 1 niet meegenomen. In het geval beide maatregelen zouden worden overwogen, zal de opbrengst als gevolg van maatregel 4e naar beneden moeten worden bijgesteld. In dat geval leidt de afschaffing van de verhoging van de zelfstandigenaftrek voor starters enkel tot een opbrengst voor zover de verhoging van de zelfstandigenaftrek voor starters, in een situatie zonder afschaffing, geëffectueerd had kunnen worden (wat bijvoorbeeld in een verliesjaar niet het geval zou zijn).

Voor maatregel 6 in tabel 1 is geen budgettaire opbrengst opgenomen. Het huidige urencriterium leidt tot een bepaalde gebruik van de aan het urencriterium gekoppelde ondernemersfaciliteiten. In theorie kan het omzetcriterium op een dusdanig niveau worden vastgesteld, dat hetzelfde gebruik zou kunnen worden bereikt. Als dat praktisch mogelijk blijkt, zou vervolgens door aan de omzetknop te draaien een opbrengst of derving kunnen ontstaan. De mogelijke doorwerking van de maatregelen op toeslagen zijn niet in beeld gebracht.

Mogelijk pakket

In de Begrotingsafspraken 2014 wordt, zoals opgemerkt, voorzien in een taakstellende opbrengst van € 100 miljoen vanaf 2015. Gezien het nauw bij de opdracht uit de Begrotingsafspraken 2014 aansluitende karakter van de in de Fiscale verzamelwet 2014 voorziene VAR maatregel, zou deze maatregel, ondanks het gebrek aan een budgettaire opbrengst, ons inziens onderdeel van het pakket moeten uitmaken. Het zou de acceptatie van de andere maatregelen kunnen vergroten.

Daarnaast wordt u erop gewezen dat als u een voorkeur heeft voor maatregel 3 in tabel 1, pas vanaf 2017 de taakstellende opbrengst zou worden bereikt.

Indien u kiest voor deze maatregel moet in de jaren 2015 en 2016 voor een alternatieve invulling worden gezorgd. Dat kan bijvoorbeeld zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 1

Bedragen in € mln.	2015	2016	2017	Struc.
Afschaffen voortwenteling niet gerealiseerde deel zelfstandigenaftrek	Nihil	70	105	175
Tijdelijke verlaging (kleine) ondernemersfaciliteiten	100	30	Nihil	Nihil
VAR	Nihil	Nihil	Nihil	Nihil
Totaal	100	100	105	175
Taakstelling	100	100	100	100
Ruimte voor evt. terugsluis	-	-	5	75

Uitvoeringskosten

De effecten op de uitvoeringskosten kunnen op dit moment niet per specifieke, in de tabel genoemde, maatregel in kaart worden gebracht. De eerste indruk is dat de effecten beperkt zullen zijn, behoudens bij de van werkgever naar opdrachtgever maatregel en het omzetcriterium.

IRF: Extra uitvoeringskosten dienen of de begrotings regels ingepast te worden in de begroting van Financien.

FEZ: Opbrengst via maatregelen moeten nette zijn en rekening houden met, zij het beperkte, uitvoeringskosten. Besparingen vloeien naar taakstelling Spoor II.
In het kader van de besprekingen mbt de uitv. brief wordt nagedacht over de inrichting van een systematiek voor compensatie van uitv. kosten.

BIJLAGE 1: Toelichting op relevante maatregelen

Ad 1. Business case

Oneigenlijk gebruik impliceert primair dat een belastingplichtige ten onrechte gebruikmaakt van ondernemersfaciliteiten. Daarvan is sprake als de belastingplichtige ten onrechte claimt een ondernemer te zijn of – als hij terecht claimt ondernemer te zijn – ten onrechte claimt aan het urencriterium te voldoen. Dergelijk oneigenlijk gebruik zou door middel van een intensivering van het toezicht kunnen worden bestreden.

Uw ambtsvoorganger heeft in de allerlaatste uren van de onderhandelingen over de Begrotingsafspraken 2014 de Belastingdienst een memo gevraagd of een taakstelling van € 100 mln. dekking door extra handhaving mogelijk zou zijn. Een businesscase was niet beschikbaar. Binnen de (zeer korte) beschikbare tijd voor dit memo zijn de grote onzekerheden vertaald in clausuleringen. Het in bijlage 1 opgenomen memo startte met het signaal dat het lastig en arbeidsintensief is om schijnondernemerschap afdoende aan te pakken door de omvang van de doelgroep en het arbeidsintensieve karakter van de handhaving. De verwachte opbrengst (€ 90 mln.) was deels correctief en deels preventief en zou pas op termijn beschikbaar komen. De vereiste extra personele inzet beliep € 30 mln. De aan preventieve effecten toe te rekenen opbrengst kon niet worden gemonitord. Monitoring zou dus alleen kunnen plaatsvinden op basis van meting van personele inzet. Het aan uw ambtsvoorganger verstrekte memo is uiteindelijk, naar wij hebben begrepen, via de fractievoorzitter van de VVD in de onderhandelingen ingebracht. De clausuleringen van het memo zijn niet terug te vinden in de Begrotingsafspraken 2014. De taakstelling van € 100 mln. wel.

De Belastingdienst heeft met het oog op de taakstelling de mogelijkheid van een businesscase voor de beoogde doelgroep op de voet van ITI (intensivering toezicht en invordering) geanalyseerd (bijlage 2). Door de omvang van de doelgroep en het arbeidsintensieve karakter van de handhaving is het lastig om schijnondernemerschap afdoende aan te pakken. Gebleken is dat de geraamde opbrengst minder beliep dan de extra apparaatskosten, waardoor de businesscase negatief is. Dekking op deze wijze is dus niet mogelijk.

Voorts is in het interdepartementale overleg met SZW de gedachte opgekomen een haalbaarheidsstudie te doen naar een beperkte, gerichte intensivering op het thema misbruik premie-afdracht. Dit is onderdeel van het programma schijnconstructies van minister Asscher en ziet op de premieheffing bij tijdelijke arbeidsmigratie. Denk aan Cyprus-constructies in de transportsector, constructies met postbusondernemingen en detachering via meerdere landen. Het gaat om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Belastingdienst en de SVB. De haalbaarheidsstudie zal zich concentreren op de extra personele inzet, de te verwachten extra premie-opbrengsten, of de opbrengst met zekerheid duurzaam is en niet incidenteel, of en in hoeverre de extra premie-opbrengsten mogen meetellen als dekking mede rekening houdend met de gevolgen aan de prestatiekant en de monitoring, werving en bedrijfsvoering. Op dit moment kan geen uitspraak worden gedaan over een mogelijk bedrag dat kan worden ingezet voor de 100 mln. De haalbaarheidsstudie moet worden afgewacht.

Ad 2. VAR

Bij brief van 17 september 2012 zijn maatregelen aangekondigd rondom de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR). Een van deze maatregelen is de introductie van een gedeelde verantwoordelijkheid van opdrachtgever en opdrachtnemer voor de juistheid van de VAR. Bij (opzettelijk) verkeerd invullen van de gegevens kunnen zowel opdrachtgever als opdrachtnemer worden gesanctioneerd met naheffingen en/of boetes, voor zover het omstandigheden betreft waar zij zelf verantwoordelijk voor zijn. Voor deze maatregel kan geen opbrengst worden ingeboekt. De gevolgen voor de schatkist van een mogelijke betere naleving door opdrachtgevers kunnen niet worden ingeschat omdat hiervoor een voldoende onderbouwing ontbreekt. De Belastingdienst kan hier dus geen businesscase maken.

Anders dan de andere in deze notitie opgenomen maatregelen is deze maatregel dus al aangekondigd.⁴ Daarom zijn argumenten vóór en tegen de maatregel niet aan de orde. Wel worden hierna argumenten vóór en tegen het opnemen van de maatregel bij de invulling van onderhavige taakstelling gegeven.

Argumenten vóór opneming:

- De maatregel is specifiek toegesneden op de doelgroep die ten onrechte gebruik maakt van ondernemersfaciliteiten als gevolg van schijnzelfstandigheid en sluit daarom nauwer aan bij de tekst van het Begrotingsafspraken 2014 met betrekking tot de ondernemersfaciliteiten.
- De maatregel kan met name succes hebben omdat de handhaving op schijnzelfstandigheid kan worden uitgebreid naar (ook) opdrachtgevers. Zo wordt ook een maatregel opgenomen in het kader van versterking van de handhaving.
- Omdat de maatregel gericht is op versterking van de handhaving op onterecht gebruik, in plaats van beperking van de toegang tot het gebruik van ondernemersfaciliteiten, worden geen mensen geraakt die op grond van de huidige wetgeving wel recht hebben op de ondernemersfaciliteiten.
- Met het opnemen van deze maatregel wordt benadrukt dat het kabinet al enige tijd bezig is met het bestrijden van (o.a.) het oneigenlijke gebruik van ondernemersfaciliteiten.

Argument tegen opneming:

- De maatregel is reeds aangekondigd.

Ad 3. Afschaffen voortwenteling zelfstandigenaftrek

De zelfstandigenaftrek is de (budgettair) voornaamste faciliteit voor ondernemers. Iedere IB-ondernemer die voldoet aan het urencriterium kan € 7280 ten laste van zijn fiscale winst brengen. Als er in een jaar niet voldoende winst is om de zelfstandigenaftrek te verzilveren, kan het niet verzilverde deel van deze aftrekpost in een later jaar worden gebruikt (voortwenteling). Deze voortwenteling diende ter compensatie van de beperking van de aftrekbaarheid van ondernemingsverliezen met ander positief box-1-inkomen. Deze voortwenteling zou kunnen worden afgeschaft, zodat het in een jaar niet verzilverde deel van de zelfstandigenaftrek verloren gaat als in dat jaar niet voldoende winst is gemaakt.

⁴ Kamerstukken II 2011/12, 31 311, nr. 91.

Argumenten vóór afschaffing:

- De zelfstandigenaftrek is niet een op de ondernemer drukkende kostenpost, maar verlaagt desalniettemin zijn resultaat en werkt daardoor door naar de inkomensafhankelijke regelingen. De zelfstandigenaftrek dient geen specifiek doel, maar beoogt een generieke stimulans voor ondernemers te zijn. De zelfstandigenaftrek verlaagt ook na afschaffing van de voortwenteling nog steeds het resultaat, met dien verstande dat de zelfstandigenaftrek niet meer door de nul gaat. In zoverre worden met name ondernemers met een verlies of zeer kleine winst geraakt. De instandhouding van marginaal ondernemerschap wordt daarmee fiscaal ontmoedigd.
- Het afschaffen van deze mogelijkheid van voortwenteling vermindert de aantrekkelijkheid van de ondernemersfaciliteiten en vermindert daarmee het risico dat om louter fiscale redenen voor het ondernemerschap wordt gekozen. Het verdwijnen van een regeling is voorts een vereenvoudiging.

Argumenten tegen afschaffing:

- De voorgenomen afschaffing van de voortwenteling is in 2011 al eens overwogen, maar bleek voor de toenmalige minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie destijds niet acceptabel. Dit vergt dus een nieuwe politieke weg. Ambtelijk EZ was nu in eerste reactie veel minder negatief dan verwacht.
- De maatregel kan ook anderen dan "schijnzelfstandigen" treffen, zoals ondernemers met een incidenteel verlies.

Ad 4. Afschaffen kleine ondernemersfaciliteiten

De winstsfeer in de inkomstenbelasting kent een aantal budgettair kleinere faciliteiten voor ondernemers die meer dan 1225 uur ondernemen (urencriterium). Het gaat om de meewerkaftrek, de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk, de startersaftrek en de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid. Deze faciliteiten zijn gericht op respectievelijk: ondernemers met een partner die zonder vergoeding meewerkt in de onderneming, ondernemers die zelf speur- en ontwikkelingswerk verrichten en verschillende groepen starters.⁵ Andere kleine ondernemersfaciliteiten zijn de willekeurige afschrijving starters en de stakingsaftrek. Deze faciliteiten zouden, ook volgens het advies van de commissie Van Dijkhuizen, kunnen worden afgeschaft.

De budgettaire opbrengst van het afschaffen van deze faciliteiten kan, conform de gedachte achter de winstbox en anders dan in het advies van de commissie Van Dijkhuizen, deels gebruikt worden voor verhoging van de MKB-winstvrijstelling (uiteraard voor zover de opbrengst niet benodigd is voor de taakstelling van € 100 mln.). De MKB-winstvrijstelling is een vrijstelling voor iedere ondernemer voor de inkomstenbelasting, op basis waarvan 14% van de fiscale winst niet belast wordt.⁶ De MKB-winstvrijstelling kent geen urencriterium. Het verhogen van de MKB-winstvrijstelling heeft de facto hetzelfde effect als het verlagen van het belastingtarief op ondernemersactiviteiten (een doelstelling van de winstbox). Omdat ook

De extra zelfstandigenaftrek voor starters, startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid en de willekeurige afschrijving starters.

⁶ De MKB-winstvrijstelling is in 2007 ingevoerd naar aanleiding van het verlagen van het Vpb-tarief. Deze maatregel beoogde het verschil in belastingdruk tussen ondernemers in de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting te minimaliseren.

ondernemers met een relatief hoge belastbare winst profiteren van de MKB-winstvrijstelling, bevordert deze maatregel de doorgroei van ondernemers.

Argumenten vóór afschaffing:

- Deze kleinere faciliteiten passen niet in de beleidsdoelstelling van een eenvoudig en robuust belastingstelsel en dienen een beperkt beleidsmatig doel.
- De regelingen zijn in de regel fraudegevoelig en moeilijk controleerbaar. Ze gaan derhalve gepaard met relatief grote uitvoeringskosten en administratieve lasten.
- Het afschaffen van deze regelingen is een stap in de richting van de afschaffing van het urencriterium. Het afschaffen van het urencriterium wordt ook door de commissie Van Dijkhuizen bepleit en is een van de drijvende gedachten achter de in het regeerakkoord genoemde winstbox. De uiteindelijke afschaffing van het urencriterium leidt tot een relatief grote besparing van administratieve lasten en uitvoeringskosten.⁷

Argumenten tegen afschaffing:

- Het afschaffen van deze faciliteiten is niet iets waar direct aan zou worden gedacht bij bestrijding van schijnconstructies. Wel is het zo dat afschaffing van deze faciliteiten ook bijdraagt aan betere handhaving en daarmee indirect ook aan bestrijding van schijnconstructies.
- Deze afschaffing is op voorhand politiek zeker geen gelopen race. Bijvoorbeeld de meewerkafrek ligt erg gevoelig bij de christelijke partijen.
- Voorts geldt dat de pijn van deze maatregel bij een beperkte groep ondernemers terecht komt, terwijl alle ondernemers in de inkomstenbelasting profiteren van de verhoging van de MKB-winstvrijstelling.

Ad 5. Van werkgever naar opdrachtgever

In een aantal branches, zoals de zorg, de bouw en de postbranche, zijn werknemers ontslagen, waarna zij als opdrachtnemer werk gingen verrichten voor de voormalige werkgever. In deze gevallen wordt vaak niet voldaan aan de vereisten voor ondernemerschap, zodat feitelijk al geen recht bestaat op de ondernemersfaciliteiten. Het toezicht hierop door de Belastingdienst vergt een gedegen feitenonderzoek en is zodoende intensief en tijdrovend. Om de handhaving daarvan te vereenvoudigen, zou de toegang tot de ondernemersfaciliteiten voor een nader te bepalen periode (van bijvoorbeeld een jaar of twee jaren) kunnen worden ontzegd in het geval de ondernemer (bijvoorbeeld) hoofdzakelijk werkzaamheden verricht voor een opdrachtgever waarmee hij eerder een dienstbetrekking heeft gehad.

Argumenten vóór introductie:

- Door deze maatregel wordt het minder aantrekkelijk om werkgever-werknemer-relaties te transformeren naar opdrachtgever-opdrachtnemer-relaties. Het sluit daarom aan bij de doelstelling om schijnconstructies tegen te gaan.

⁷ De besparing op uitvoeringskosten is eerder geraamd op € 5 miljoen. De administratieve lastenbesparing is eerder geraamd op € 30 miljoen.

- Deze maatregel ondersteunt de uitvoering, doordat het in de eerste jaren van ondernemerschap eenvoudiger wordt om op te treden tegen schijnondernemers.
- De symbolische waarde van deze maatregel is groot, omdat wordt opgetreden tegen de probleemgevallen waarin een belastingplichtige van werknemer opdrachtnemer wordt.

Argumenten tegen introductie:

- Het effect van de maatregel is niet kwantificeerbaar.
- Deze maatregel legt de rekening van dit 'gedwongen' ondernemerschap bij de werknemer neer, die vaak niet de keuze heeft om in loondienst te blijven werken. Daarbij is het de vraag of het beleidsmatig wenselijk is de ondernemersfaciliteiten te onttrekken aan ZZP'ers die wel echt zelfstandig zijn, maar toevallig voor een voormalige werkgever werken.
- De maatregel is moeilijk uitvoerbaar voor de Belastingdienst. Het vergt handmatige handelingen om de relatie te leggen tussen opdrachtgevers van de onderneming en de inhoudingsplichtige van de ondernemer/natuurlijk persoon die tevens loon heeft genoten. Ook zou kunnen worden gedacht aan extra vraag op het aangiftebiljet.
- Ook reële situaties kunnen worden geraakt. Daarbij kan worden gedacht aan iemand die jarenlang in loondienst werkzaam is geweest en vervolgens toe kan treden tot de VOF.

Ad 6. Omzetcriterium i.p.v. urencriterium

Het urencriterium is een moeilijk controleerbare en fraudegevoelige norm. Ter vervanging van het urencriterium kan daarom gedacht worden aan een omzetcriterium. Om in aanmerking te komen voor de genoemde ondernemersfaciliteiten zou bij introductie van een omzetcriterium vereist zijn dat moet worden voldaan aan het omzetcriterium. Het omzetcriterium vereist van een ondernemer dat een bepaalde omzet⁸ wordt behaald.

Argumenten vóór omzetting:

- Het omzetcriterium is een stap in de richting van een minder fraudegevoelige IB-winstsfeer, omdat met omzet minder makkelijk kan worden gefraudeerd dan met de urenstaat. Bovendien perkt dit ondernemerschap in bij werkzaamheden met een overwegend "hobby-achtige" karakter. Wel moet een kanttekening worden geplaatst. Uit een eerste uitvoeringstoets van DG Belastingdienst is weliswaar gebleken dat omzet een gegeven is dat verstrekt wordt in de aangifte maar dat het omzetcriterium in situaties zoals bij gemeenschappelijkheid (bijvoorbeeld een maatschap) niet rechtstreeks kan worden toegepast. Er volgt nog een nader uitvoeringsadvies.

Argumenten tegen omzetting:

- Deze maatregel leidt ertoe dat ondernemers die voorheen wel voldoende uren maakten, maar niet voldoende omzet behalen, hun recht op ondernemersfaciliteiten verliezen. Bij het bepalen van de vereiste omzet zal rekening moeten worden gehouden met minder lucratieve bedrijfstakken (zoals de zorg). Als met deze maatregel een opbrengst moet worden

alternatieven zouden de brutowinst, de fiscale winst, de commerciële winst of EBITDA kunnen zijn. De geschiktheid van deze criteria zou nader onderzocht moeten worden.

gerealiseerd, leidt dat er per definitie toe dat ondernemers met een weinig lucratieve, maar arbeidsintensieve onderneming, hun recht op ondernemersfaciliteiten verliezen.

- Het afschaffen van een toegangscriterium voor de ondernemersfaciliteiten wordt door de commissie Van Dijkhuizen bepleit en is een van de drijvende gedachten achter de in het regeerakkoord genoemde winstbox. In het geval dit wordt onderschreven in bijvoorbeeld de (ambitieuze) stelselherziening, is het politiek moeilijk uit te leggen dat het kabinet enerzijds af wil van een toegangscriterium en dat anderzijds vorm geeft door het ene toegangscriterium af te schaffen en het (tijdelijk) te vervangen door een nieuw toegangscriterium.

BIJLAGE 2: Memo (ten tijde van onderhandelingen Begrotingsafspraken 2014)

Onderwerp: Schijnondernemerschap

- **Kern:** Verschil in behandeling (fiscaal/sociale zekerheid) ondernemers versus werknemers.
- **Tot nog toe:** lastig en arbeidsintensief om schijnondernemerschap afdoende aan te pakken. Dit door omvang doelgroep en arbeidsintensieve karakter handhaving
- **Lopende trajecten:** introductie VAR-webmodule en mede aansprakelijkheid opdrachtgever bij VAR.
- **VAR-module:** heeft temperend effect op aantal VAR WUO's. Mede aansprakelijkheid opdrachtgevers maakt correctief optreden mogelijk. VAR module heeft preventief effect , medeverantwoordelijkheid opdrachtgever werkt correctief
- Versteving handhaving bij ondernemers vergt aanvullende maatregelen
- **Mogelijkheden:** strakke criteria voor aansprakelijkheid opdrachtgever inclusief strak heffings- en sanctiemodel. Bij voorbeeld heffing anoniementarief bij gebleken dienstbetrekking na VAR WUO
- **Andere mogelijkheden:** wettelijk inperken ondernemerschap, uitsluiten ondernemerschap zzp-ers die gaan werken voor voormalige werkgever, sterkere afbakening werknemer- en werkgeverschap in CAO's, aanpakken gefingeerde dienstbetrekkingen
- **Verdere versterking handhaving:** intensiveren toezicht ondernemers in bedrijfsketens
- **Na besluit versterking:** verdere inventarisatie van mogelijkheden. Jaar 2014 wordt gebruikt voor nadere uitwerking.
- **Start aanpak:** 1 januari 2015
- **Verwachte opbrengst maatregelen:** op termijn € 90 min, deels correctief, deels preventief.
- **Correctieve effecten:** kunnen worden gemonitord.
- **Preventieve effecten:** niet te kwantificeren. Wel mogelijk: monitor op handhavingsinspanning (inzet personele capaciteit).
- **Vereiste extra personele inzet:** € 30 miljoen

BIJLAGE 3: Fact sheet business case segment MKB/ ZZP ondernemingen

Algemeen

- Het MKB-segment bestaat uit circa 1,5 miljoen ondernemingen: 705.000 ZZP-ers (inclusief eenmans BV's), 320.000 starters en 485.000 ondernemingen met personeel (MKB+).
- Beïnvloeding vooraf van de kwaliteit van de ingediende aangifte en werken in de actualiteit zijn in dit segment belangrijke pijlers. De Belastingdienst werkt hierbij zo veel mogelijk samen met de fiscale dienstverleners. Het indienen van de aangifte is zoveel mogelijk de laatste fase van het proces, zodat minimaal controle achteraf nodig is. Detectie van risico vindt steeds meer plaats op basis van het profiel van de ondernemer, dan op signalering van individuele risico's in de aangifte. Waar mogelijk wordt het toezicht groepsgewijs ingericht. De Landelijke Toezichtorganisatie regisseert dit.
- De instrumenten die de Belastingdienst tot zijn beschikking heeft variëren van voorlichting, bedrijfsbezoeken, fiscale surveillance, behandeling aangiften, boekenonderzoeken, horizontaal toezicht en strafrechtelijke vervolging. Het toezicht bij ondernemers die niet onder een samenwerkingsrelatie vallen moet op een geloofwaardige manier ingevuld worden.

Financieel perspectief segment MKB

- Het MKB segment genereert voor de vier grote belastingmiddelen (IH, Vpb, OB en LH) een totale belasting opbrengst van circa € 52 mld. Hiervan wordt circa 88% gegenereerd door MKB+. De resterende 12% wordt ontvangen van de overige subsegmenten
- Onderdeel van de opbrengsten zijn de correctieresultaten uit toezicht. Het overgrote deel van de opbrengst wordt gerealiseerd door toezichtsactiviteiten bij MKB+ ondernemingen. Dit betreft zowel de heffing (kantoortoets) als boekenonderzoeken.
- Relatief wordt meer capaciteit ingezet op de subsegmenten ZZP en Starters vergeleken met het segment MKB+

Meer boekenonderzoeken ZZP

De vraag ligt voor wat de meeropbrengsten zijn van boekenonderzoeken naar schijnzelfstandigheid binnen het ZZP. Uitbreiding van boekenonderzoeken ZZP met 10.000 levert het volgende beeld op:

	2014	2015	2016	2017	2018	structureel
aantal intensivering		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
verwachte belastingopbrengst		31mln.	31mln.	31mln.	31mln.	31mln.
verwacht kaseffect		19mln.	31mln.	31mln.	31mln.	31mln.
FTE (incl. fiscaaltechnische ondersteuning)	110	285	339	388	388	388
salariskosten (incl. overhead)	10mln.	28mln.	33mln.	38mln.	38mln.	38mln.

overige kosten	1 mln.					
SALDO	-11mln.	-9mln.	-2mln.	-7mln.	-7mln.	-7mln.

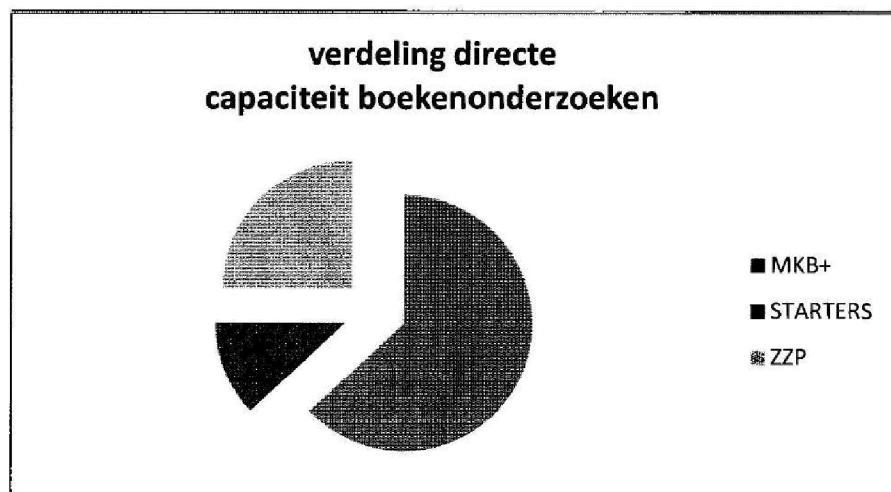
- Boekenonderzoeken ZZP moeten binnen het geheel van toezichtsmaatregelen worden gezien. Deels zijn deze een uitvloeisel van signalen die vanuit de heffingssystemen naar voren komen. Deels zijn deze onderzoeken ingegeven om zichtbaar te zijn en om een level playing field te bewaren. In de business case ITI is er vanuit financieel perspectief dan ook voor gekozen om te intensiveren op de grotere ondernemingen binnen het MKB segment (MKB+).
- Voor de berekening is uitgegaan van circa 10.000 extra onderzoeken in het ZZP segment. Het huidige aantal onderzoeken is ook ca. 10.000 in dit segment.
- De opportunity kosten van alternatieve aanwending van de capaciteit zit in de orde van grote van 3 x de kosten voor onderzoeken in de heffing of boekenonderzoeken op de top van het segment. Dit betekent dat de alternatieve aanwending van de nu berekende structurele kosten van € 38mln. een opbrengst zou genereren van ca. 114 mln.
- De opbrengst (=te betalen belasting) per onderzoek bedraagt €4.063. Dit betreft specifiek onderzoeken bij ZZP bedrijven. De verdeling tussen inkomstenbelasting en omzetbelasting in dit bedrag respectievelijk 54% IH en 46% OB. Dit is de gemiddelde opbrengst van boekenonderzoeken (op basis van bestuurlijke informatie 2013). Er is gegeven het totale financiële belang van het sub-segment ZZP naar verwachting sprake van afnemende opbrengst per controle als meer ondernemingen worden gecontroleerd.
- Op de bruto-opbrengsten moet een correctie toegepast worden voor toewijzing bezwaar/beroep (12%) en oninbaarheid (4%). De correctie is geraamd op basis van bestuurlijke informatie inzake opgelegde correcties. Daarnaast is een correctie toegepast voor onzekerheden (10%). Deze onzekerheden zien met name op mogelijke afnemende meeropbrengsten maar ook invordering en bezwaar zou slechter kunnen uitpakken. De verwachte netto-opbrengst bedraagt dan € 3.089. Het verwachte kaseffect is: jaar t 60%, jaar t+1 40%.
- De kosten zijn gebaseerd op de BI en op expertschattingen. In de kosten is rekening gehouden met de benodigde extra tijd voor bezwaar/beroep, invordering, ondersteuning van de processen en extra inzet voor strafrecht cq. administratieve afdoening.
- De salariskosten en de verdeling naar functiegroep zijn gebaseerd op de bestede tijd per onderzoek (32 uur), zijn ontleend aan de bestuurlijke informatie 2013. In de kosten is rekening gehouden met de benodigde extra tijd voor bezwaar/beroep, invordering en extra inzet voor strafrecht cq. Administratieve afdoening.
- De extra onderzoeken vragen structureel om de inzet van 388 medewerkers (70% op E-niveau, 28% op F-niveau en 2% op I-niveau). De salariskosten zijn gebaseerd op de gemiddelde loonsom per schaal volgens de handleiding overheidstarieven (inclusief overhead).
- Er is rekening gehouden met € 5.000 opleidingskosten in het jaar waarin medewerkers instromen.

Specifieke onderzoeken ZZP VAR

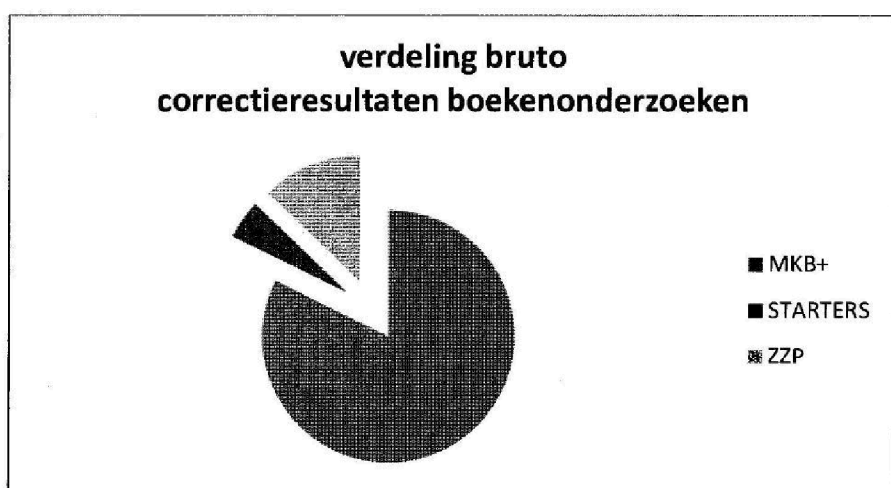
- Voor specifieke onderzoeken naar terechtheid van het gebruik van een VAR verklaring is geen specifieke bestuurlijke informatie beschikbaar. Expertschattingen gaan er vanuit dat gemiddeld een correctie wordt opgelegd in dergelijke gevallen van circa € 5.000 op de belastingopbrengst.
- Hierbij moet echter rekening worden gehouden met een correctiepercentage van ca. 33% (1 op de 3 onderzoeken leidt tot een correctie).
- Netto is de gemiddelde opbrengst per onderzoek (voor bezwaar en invordering) daarmee ca. € 1.666. Dit is overigens in dezelfde orde van grootte als de IH correcties bij een gemiddeld boekenonderzoek ZZP.

**Bijlage bij FACT SHEET BUSINESS CASE SEGMENT MKB/ZZP
ONDERNEMINGEN:**

**Verdeling directe capaciteit en correctieresultaten boekenonderzoeken
MKB segment**

De in de grafiek opgenomen verdeling heeft betrekking op de directe capaciteit die wordt in gezet op boekenonderzoeken.

De grafiek geeft de bruto correctieresultaten weer voor toepassing van tarief en aftrek van afslagen voor bezwaar, invordering en onvoorzien.

Vergaderjaar 2013-2014

31 066

Belastingdienst

Nr.

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld ... maart 2014

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 3 maart 2014 over de stand van zaken bij de invoering van één bankrekeningnummer (Kamerstuk 31066, nr. 192), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op ... maart 2014 aan de staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van ... zijn ze door hem beantwoord.

De voorzitter van de commissie,

De griffier van de commissie,

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties***Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD***

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief. Deze leden benadrukken dat het aanpakken van fraude en de bijbehorende maatregelen als het één bankrekeningnummer nodig zijn. De leden zijn positief over de voorgestelde maatregelen om alle uitstaande rekeningnummers te gaan verifiëren. Wanneer denkt de staatssecretaris dat echt alle rekeningnummers zijn geverifieerd? De leden van de VVD-fractie benadrukken dat een fiscaal systeem zonder toeslagen uiteindelijk het minst fraudegevoelig is.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stand van zaken rond de invoering van het één bankrekeningnummer, de impactanalyse en de businesscase. Deze leden willen dat de problemen voor mensen die recht hebben op een toeslag zo snel mogelijk worden opgelost. Toeslagen komen vooral terecht bij lagere inkomens. Hun dagelijks levensonderhoud is van toeslagen afhankelijk. Als een toeslag dan plotseling stopt, komen mensen in flinke problemen. Dat moeten we voorkomen.

Genoemde leden maken zich daarom zorgen over de voortgang en hebben hierover enkele vragen. Tegelijkertijd hebben deze leden met enige verontrusting kennisgenomen van het feit dat ambtenaren van de Belastingdienst adviseerden de invoering van het één bankrekeningnummer te faseren tot eind 2016, terwijl het kabinet ogenschijnlijk anders besloot. Daarom hebben genoemde leden ook hierover nog enkele vragen.

Stand van zaken (31066, nr. 192)

De leden van de PvdA-fractie delen de wens van het kabinet dat een “beheersbare invoering” van groot belang is. Wel vragen deze leden wat het kabinet onder deze term verstaat? Wanneer beschouwt het kabinet de invoering van het één bankrekeningnummer als beheersbaar, en wanneer niet? Zou het kabinet de huidige stand van zaken kwalificeren als zijnde beheersbaar? Zo ja, waaruit blijkt dit? Zo nee, waarom niet? De leden van de PvdA-fractie merken met zorg op dat vandaag de dag nog rekeningnummers moeten worden “ter hand genomen” van ca. 1,2 mln. burgers en ca. 0,3 mln. ondernemers. Het kabinet geeft aan dat deze groep geen aanleiding heeft daartoe zelf initiatief te ondernemen. Genoemde leden vragen het kabinet waarop zij deze uitspraak baseert? Welke uitbetalingen ontvangen zij, en bij hoeveel mensen zijn uitbetalingen vertraagd of tot de dag van vandaag niet gedaan? Betekent dit dat iedereen die recht heeft op een toeslag deze toeslag ook daadwerkelijk ontvangt? Zo nee, voor hoeveel mensen is dit niet het geval? Ook wordt aangegeven dat de nog verder uit te werken maatregelen, meer tijd kosten. Deze leden vragen het kabinet wanneer zij hiervan resultaat verwacht? Wanneer wordt de Kamer over de voortgang geïnformeerd?

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat als gevolg van de invoering van het één bankrekeningnummer uitbetalingen op oude rekeningnummers worden gestaakt als burgers en ondernemers een nieuw rekeningnummer doorgeven aan de Belastingdienst. Wanneer gaat de verder uit te werken maatregel van kracht waarbij wordt doorbetaald op de oude rekening gedurende het verificatieproces? Gemiddeld hoeveel dagen verstrijken momenteel tussen het doorgeven van een wijziging en verificatie van het rekeningnummer, al dan niet door toedoen van de toeslaggerechtigde zelf?

De leden van de PvdA-fractie ontvangen signalen van ouders dat voor sommigen nog onduidelijk is wat de mogelijkheden zijn omtrent het uitbetalen van kinderopvangtoeslag aan de ouder dan wel direct aan de kinderopvanginstelling. De verwarring is zorgelijk, daar het gaat om een zeer kwetsbare groep. Onduidelijkheid moet worden voorkomen. Deze leden vragen het kabinet of zij de ervaren onduidelijkheid herkent? Op welke wijze werden en worden ouders over de mogelijkheden geïnformeerd, en op welke momenten?

Businesscase één bankrekeningnummer

De leden van de PvdA-fractie merken op dat het kabinet het één bankrekeningnummer heeft ingevoerd per 1 december

2013 (met een overgangstermijn tot 1 juli 2014), terwijl in het oorspronkelijke implementatiescenario zoals vermeld in de voorliggende businesscase, een overgangstermijn wordt geadviseerd tot aan 1 januari 2016, en de invoering te faseren in vijf plateaus. Kan het kabinet toelichten op welke punten de uitgevoerde implementatie van het één bankrekeningnummer afwijkt dan wel overeenkomt met het in de businesscase geadviseerde “groeiscenario”? In geval van afwijkingen, welke afwegingen lagen hieraan ten grondslag? Welke kosten zijn tot nu toe gemoeid met de invoering van het één bankrekeningnummer, en hoe verhouden deze zich tot de geraamde kosten in de businesscase?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de businesscase adviseert bij de invoering van het één bankrekeningnummer rekening te houden met het in december 2013 gelegen betaalmoment voor toeslagen voor 2014? Is dit gebeurd? Zo ja, op welke wijze en waar blijkt dit uit? Zo nee, waarom niet?

Daarnaast voorziet de businesscase een risico van hogere kans op problemen en afbreuk van compliance door onduidelijkheid die ontstaat bij wijziging van de destijds bestaande situatie. De leden van de PvdA-fractie vragen het kabinet welke maatregelen op welk moment zijn getroffen om dit te voorkomen? Waar heeft dit toe geleid?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben de brief van de staatssecretaris gelezen en hebben hierover nog enkele vragen.

Allereerst vragen de leden van de SP-fractie of de staatssecretaris het met hen eens is dat, achteraf gezien, de invoering van de maatregel één bankrekeningnummer een klus is die voor de gegeven periode te omvangrijk is geweest voor de Belastingdienst. Zij vragen de staatssecretaris aan te geven hoe hij ervoor gaat zorgen dat maatregelen in de toekomst pas worden ingevoerd wanneer zeker is dat de Belastingdienst deze aan kan.

De leden van de SP-fractie hebben verschillende signalen ontvangen waaruit blijkt dat de Belastingdienst in bepaalde gevallen, zonder tussenkomst van de gerechtigde van toeslagen en/of teruggaven, een ander rekeningnummer voor de uitbetaling van toeslagen en/of teruggaven in gebruik neemt. Kan de staatssecretaris dit bevestigen? Is het toegestaan om, zonder tussenkomst van de toeslaggerechtigde, de betaling op een ander rekeningnummer te storten?

De leden van de fractie van de SP hebben kennisgenomen van het feit dat het in 70% van de gevallen lukt om een nieuw doorgegeven rekeningnummer te verifiëren. Kan de staatssecretaris aangeven waarom dat in 30% van de gevallen

niet lukt?

Na ontvangst van de juiste bewijsstukken heeft de Belastingdienst normaliter een verwerkingstijd van 12 tot 21 werkdagen nodig om aangehouden betalingen over te maken, zo lezen de leden van de SP-fractie. In welk percentage van de gevallen is dat sinds de invoering van de maatregel één bankrekeningnummer niet gelukt? Wat is in deze maanden de gemiddelde wachttijd voor uitbetaling geweest, vanaf het moment dat de juiste bewijsstukken zijn ingezonden?

De leden van de fractie van de SP hebben vernomen dat er balieafspraken worden gemaakt wanneer tijdens telefoongesprekken blijkt dat de betrokkene niet zelf in staat is om de bewijsstukken op te sturen. Is deze maatregel reeds ingevoerd bij de Belastingdienst? Zijn de medewerkers van de BelastingTelefoon van deze maatregel op de hoogte? Heeft de invoering van deze maatregel reeds geleid tot een toename van het aantal balieafspraken? Kan de staatssecretaris aangeven hoeveel balieafspraken er gemiddeld per maand worden gemaakt en hoeveel dat er zijn sinds invoering van deze concrete maatregel? Is er voldoende capaciteit bij de Belastingdienstkantoren voor deze extra balieafspraken? Wat is de vervolgstap wanneer de betrokkene niet zelf in staat is om naar de balie van het Belastingdienstkantoor te komen? Is er dan enige begeleiding mogelijk bij het inzenden van de juiste stukken?

De leden van de fractie van de SP hebben met belangstelling kennisgenomen van de mogelijkheid tot het verlenen van voorschotten wanneer het uitblijven van betalingen tot acute problemen leidt. Bestaat deze mogelijkheid ook voor ondernemers? Indien neen, waarom niet? Bestaat deze mogelijkheid alleen bij het uitbetalen van voorschotten toeslagen of ook voor de voorlopige teruggaaf van de inkomstenbelasting? Op welke wijze dient een persoon die recht heeft op toeslagen en/of teruggaven die in acute problemen komt, zich te wenden tot de Belastingdienst? Zijn medewerkers van de BelastingTelefoon op de hoogte gesteld van deze mogelijkheid? Vindt in deze procedure nog enige controle plaats op de vraag of de persoon in kwestie gerechtigd is een toeslag aan te vragen?

Genoemde leden van de SP-fractie hebben gelezen dat de Belastingdienst met banken in gesprek is om steeds de meest actuele rekeninggegevens beschikbaar te krijgen. Kan de staatssecretaris toelichten hoe de situatie nu is? Hoe vaak worden rekeninggegevens momenteel bijgewerkt? Kan de staatssecretaris aangeven of er al structurele oplossingen in beeld zijn?

Kan worden geconcludeerd, vragen de leden van de fractie van de SP, dat circa 1.800 burgers voor een derde maand op rij hun toeslag of teruggaaf niet krijgen uitbetaald? Kan de staatssecretaris aangeven hoeveel mensen één of meerdere

maanden geen toeslag of teruggaaf hebben ontvangen als gevolg van de één bankrekeningnummermaatregel? Heeft de staatssecretaris signalen ontvangen dat burgers geen brief hebben ontvangen waarin hen wordt verzocht om de juiste bewijsstukken in te zenden, maar toch hun toeslagen niet hebben ontvangen omdat de Belastingdienst de uitbetaling heeft aangehouden? Zo ja, om hoeveel personen gaat het?

De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris te verklaren waarom burgers per toeslag moeten aangeven op welk rekeningnummer zij dit wensen te ontvangen. Is dat de normale gang van zaken of is het normaliter zo dat burgers in één handeling voor alle toeslagen en teruggaven inkomstenbelasting hun bankrekeningnummer kunnen opgeven? In hoeveel gevallen is het voorgekomen dat burgers per toeslag en teruggaaf steeds afzonderlijk hun rekeningnummer hebben moeten doorgeven?

Wat is de reactie van de staatssecretaris op de bewering die wordt gedaan door de Coöperatie Cobibewind, dat de Belastingdienst de beslagvrije voet niet toepast? Erkent de staatssecretaris dat dit grote financiële problemen voor de betreffende persoon kan opleveren? Zo ja, hoe gaat de staatssecretaris zich ervan verzekeren dat de Belastingdienst/Toeslagen te allen tijde de beslagvrije voet hanteert? Hoe lang moet een burger op zijn geld wachten indien deze aangeeft dat de beslagvrije voet niet is gehanteerd door de Belastingdienst?

Kan de staatssecretaris aangeven wat er is gebeurd met de toezegging aan de Tweede Kamer om wekelijks te rapporteren over de voortgang van de uitbetaling van toeslagen? Met welke frequentie is de staatssecretaris van plan aan de Tweede Kamer te rapporteren? Wanneer kan de Kamer de eerstvolgende rapportage verwachten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris met de laatste stand van zaken bij de invoering van één bankrekeningnummer. Deze leden zijn erg positief over de overgangsperiode die de staatssecretaris heeft ingesteld om orde op zaken te stellen. Zij hopen dat de achterstand bij de Belastingdienst zo snel mogelijk is weggewerkt, zodat de maatregel één bankrekeningnummer alsnog op nette wijze in werking kan treden.

Wat is de achtergrond van het feit dat de Belastingdienst 30% van de rekeningnummers, dat neerkomt op 50.000 wijzigingen op opgaven per maand, niet kan controleren met behulp van de gegevens van banken? In welk percentage gevallen gaat het om de genoemde buitenlandse bankrekeningnummers en in welk percentage van de gevallen om jongeren die het rekeningnummer van hun ouders opgeven? In hoeveel gevallen is sprake van een andere

reden? Verwacht de staatssecretaris dat dit later minder zal zijn door de genomen maatregelen?

De leden van de CDA-fractie lezen dat voor 900.000 burgers de Belastingdienst een willekeurig rekeningnummer gekozen heeft. Zij ontvangen mails van mensen die vertellen dat de Belastingdienst een oud rekeningnummer genomen heeft. Hoeveel mensen hebben een klacht ingediend of zich bij de BelastingTelefoon gemeld dat het geld overgemaakt is op een rekeningnummer dat niet (meer) aan hun toebehoort, maar bijvoorbeeld aan een voormalig partner? Welke actie wordt in deze gevallen ondernomen richting de belastingplichtige? Hoe beoordeelt de staatssecretaris het dat de Belastingdienst zelf een rekeningnummer gekozen heeft dat kan afwijken van de andere rekeningnummers die jarenlang gebruikt zijn? Deelt de staatssecretaris de mening dat dit mensen in directe problemen kan brengen bijvoorbeeld als zij per automatische incasso de huur of zorgpremie lieten afschrijven van de rekening waar de toeslag binnenkwam?

De leden van de CDA-fractie vragen wat punt voor punt de nieuwe wettelijke eisen zijn waaraan het nieuwe ene rekeningnummer moet voldoen en hoe dit wordt gecontroleerd? En welke rekeningnummers en bestanden zijn allemaal gebruikt voor deze operatie, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Ook verzoeken de leden van de CDA-fractie aan te geven welke documenten als geldig identiteitsbewijs gelden en dit tevens te beantwoorden voor mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit en voor mensen met een paspoort dat een paar jaar verlopen is, maar nog geldig is om mee te stemmen.

De leden van de CDA-fractie vernemen graag hoeveel mensen hun stukken hebben opgestuurd, maar daarna langer dan 21 dagen hebben moeten wachten voordat zij hun toeslag kregen uitgekeerd. En hoeveel mensen hebben wel stukken gestuurd, maar wachten nog steeds op de uitbetaling? De leden van de CDA-fractie zijn zeer benieuwd naar de samenstelling van de groep van 1,5 miljoen burgers en ondernemers. Is uit het onderzoek dat de Belastingdienst gestart was, inmiddels al bekend geworden welke subgroepen er zijn? Hoe wordt voor elk van deze groepen gezorgd dat de huidige problemen worden opgelost en dat er geen nieuwe problemen ontstaan?

Verder hebben de leden van de CDA-fractie nog een aantal vragen die tijdens het debat over de problemen met het uitbetalen van toeslagen onbeantwoord zijn gebleven:

- Hoeveel rekeningnummers zijn er in 2012 geverifieerd en geconverteerd? Wanneer en hoe gebeurde dat?
- Mogen wij de documenten ontvangen van het managementteam waarin besluiten staan over de invoering van het ene rekeningnummer?

- Wat zijn de totale kosten voor ICT en inhuur die gemaakt zijn voor deze operatie?

Vragen uitzondering één bankrekeningnummer:

De leden van de CDA-fractie hechten groot belang aan de mogelijkheid dat de kinderopvangtoeslag rechtstreeks wordt overgemaakt op de rekening van de kinderopvanginstelling. In eerste instantie gold daarvoor de eis van hoofdelijke aansprakelijkheid voor terugbetalingen wat is veranderd in een partnerovereenkomst met accountantsverklaring. Deze voorwaarden lijken de leden van de CDA-fractie redelijk gezien het financiële belang van de Belastingdienst. Toch krijgen zij signalen dat deze voorwaarden in de praktijk niet eerlijk uitwerken. Daarom hebben deze leden de volgende vragen. Zijn alle kinderopvanginstellingen in de gelegenheid gesteld om een partnerovereenkomst af te sluiten? Herkent de Belastingdienst de signalen dat er mensen zijn die een standaardcontractaanvraag van de website van een kinderopvanginstelling downloaden het LRK-nummer invullen en op basis daarvan onterecht kinderopvangtoeslag aanvragen zonder dat dit wordt gecontroleerd? Is de staatssecretaris bereid om te kijken naar de mogelijkheid dat beschikkingen kinderopvangtoeslag ook (digitaal) naar de kinderopvanginstelling worden gestuurd indien zij de toeslag ontvangen, zodat ze op de hoogte zijn van wijzigingen en berichten? Wie is er verantwoordelijk voor het doorgeven van wijzigingen met betrekking tot de kinderopvang aan de Belastingdienst? Wat kan de kinderopvanginstelling doen wanneer zij onterecht kinderopvangtoeslag ontvangen voor kinderen die niet meer worden opgevangen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris. Deze leden hebben een aantal vragen, aan- en/of opmerkingen.

Het proces een rekeningnummer

Implementatie een rekeningnummer/Conversie naar nieuwe rekeningnummers

Klopt het dat het invoeren van een bankrekeningnummer niet geleid heeft tot vertragingen in uitbetaling omdat er geen betalingen werden opgeschort?

Klopt het dat 1,5 mln. burgers/ondernemers in de loop van dit jaar nog geverifieerd worden in het kader van het invoeren van een bankrekeningnummer?

Implementatie een rekeningnummer/Verificatie nieuwe rekeningnummers

Klopt het dat bij de verificatie van de nieuwe nummers die werden aangegeven door de belastingplichtige/toeslaggerechtigde zelf vertragingen zijn ontstaan?

Hoe vaak worden de gegevens die de banken aanleveren ververst?

Uit de stukken blijkt dat bij 30% van de gevallen de bankrekening niet binnen twee werkdagen vrijgegeven kan worden. Wat zijn daar nu de meest voorkomende oorzaken van?

Wordt er hier geen werk dubbel gedaan: de bank certificeert/verifieert en dan certificeert/verifieert ook nog eens de Belastingdienst?

Wordt er in dit traject ook nog gekeken of er sprake kan zijn van fraude?

Hoe vaak stuit de Belastingdienst op een buitenlands bankrekeningnummer?

Als de Belastingdienst stuit op een buitenlands bankrekeningnummer welke actie onderneemt zij dan?

Sinds eind januari genomen maatregelen

Klopt het dat het meest vertragende element in de gehele procedure het opvragen van gegevens van de burgers is als zij deze niet in een keer goed hebben aangeleverd?

Kunt u een schets geven op welke wijze er meer zou kunnen worden aangesloten bij het verificatieproces van de banken?

Waarom is het aansluiten bij het bancaire verificatieproces zo gecompliceerd en waarom duurt het zo lang?

Verder uit te werken maatregelen

Kan het bancaire verificatieproces niet gecertificeerd worden zodat er een standaard uitwisseling (nieuw) bankrekeningnummers online met de Belastingdienst kan plaatsvinden?

Is het procesmatig niet beter om de betalingen op het oude nummer te continueren tenzij de belanghebbende expliciet heeft aangegeven dat niet te willen, in plaats van stoppen tenzij de belanghebbende aangeeft dat er doorgegaan kan worden met betalen op het oude nummer?

Het vervolg

Het uitgangspunt van de staatssecretaris is dat voor het overgrote deel van de groep van 1,5 mln. burgers/ondernemers voor het einde van dit jaar een rekeningnummer in de administratie is opgenomen dat aan alle wettelijke eisen voldoet. Wat moeten de leden van de PVV-fractie zich voorstellen bij het overgrote deel?

Bijlage I

Groep 27 januari 2014

In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen tussen 28 januari en 21 februari ten aanzien van de wijzigingsverzoeken op initiatief van de burgers/ondernemers.

Wat de leden van de PVV-fractie opvalt zijn de grote verschillen in de uitkomsten van de processen tussen ondernemers en burgers. Zo zit op 21 februari nog 61% van de burgers in de molen, terwijl dat voor de ondernemers slechts 7,2% is.

Ten aanzien van de 'onjuiste bewijsstukken' is er bij de

burgers nog 83% in het systeem, voor de ondernemers is dat 7,5%. Ten aanzien van de nog te ontvangen bewijsstukken is er sprake van 95% en 2%. En ten aanzien van 'onderhanden werk' is er sprake van 8,3% en 32%.

Waar ligt de oorzaak van deze significante verschillen tussen beide groepen?

Huurclusters

Klopt het dat 30% van de huurders (320.000) de huurtoeslag voorheen liet uitbetalen aan de verhuurder? Eind januari ontvingen 15.000 belanghebbenden geen huurtoeslag omdat de Belastingdienst niet beschikte over een op hun naam staand bankrekeningnummer. Eind februari was dit met 14.000 gedaald tot 1.000. Voorwaar een mooie prestatie. Heeft hier nog een controleslag plaatsgevonden in verband met fraude?

Is er ook een dergelijk beeld met de overige toeslagen, meer specifiek de zorgtoeslag en kindgebonden budget?

Huidig verificatieproces

Waarom kan 30% niet worden geverifieerd aan de hand van de bankgegevens?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van D66 danken de staatssecretaris voor de informatie over de stand van zaken bij de invoering van één bankrekeningnummer. Deze leden hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen.

Het vervolg

De leden van de fractie van D66 constateren dat de staatssecretaris voornemens is om ruim voor 1 juli het in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen neergelegde overgangsrecht met een op dat moment te bepalen verlengen. De leden zijn benieuwd of de Kamer nader geïnformeerd wordt over de periode waarmee het overgangsrecht wordt verlengd?

IV. Afrondende opmerkingen

De leden van de fractie van D66 constateren dat er in de Outline Business Case Eén Bankrekeningnummer drie scenario's worden geschetst: 1) minimale aanpassing, 2) maximale aanpassing en 3) groeiscenario. De leden vragen het kabinet om in te gaan op de afwegingen bij de keuze tussen één van deze scenario's? De leden constateren voorts dat scenario 2 (maximale aanpassing) wordt afgeraden, omdat het niet op tijd kan worden gerealiseerd. Is er overwogen om de invoering uit te stellen, zodat er voor scenario 2 gekozen kon worden? Was het terugkijkend verstandiger geweest om een ander scenario te kiezen? Worden hier lessen uit getrokken voor de toekomst?

Bijlage 1: Stand van zaken

De leden van de fractie van D66 merken op dat de categorieën 'onjuiste bewijsstukken' en 'nog te ontvangen bewijsstukken' tussen 27 januari 2014 en 21 februari 2014 veel sterker is gedaald bij ondernemers dan bij burgers. Bij burgers liep het aantal 'onjuiste bewijsstukken' terug van 6.000 naar 5.000, bij ondernemers van 2.000 naar 150. Bij burgers liep het aantal 'nog te ontvangen bewijsstukken' terug van 10.000 naar 9.500, bij ondernemers van 2.500 naar 50. Kan het kabinet regering ingaan op de verklaring van dit verschil?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de stand van zaken bij de invoering van één bankrekeningnummer. Zij hebben hierbij een aantal vragen.

Het proces van één rekeningnummer

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen het kabinet nog eens aan te geven waarom destijds de overgangstermijn van het proces van één rekeningnummer met anderhalf jaar ingekort is tot 1 juli 2014, terwijl eerder een termijn tot 1 januari 2016 was voorzien, zoals ook staat beschreven in de impactanalyse. Genoemde leden constateren dat het kabinet nu weer van plan is om de overgangsperiode te verlengen. Kan het kabinet aangeven of hierbij de oorspronkelijke datum van 1 januari 2016 weer zal worden gehanteerd, zo vragen deze leden.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de Belastingdienst voor de ca. 900.000 burgers waarvoor meer dan één rekeningnummer in de administratie bekend was, een nummer heeft gekozen dat aan de wettelijke eisen voldoet. Genoemde leden krijgen echter signalen dat in de praktijk blijkt dat de Belastingdienst een rekeningnummer kiest dat niet meer bestaat, waardoor mensen in de problemen komen. Waarop baseert de Belastingdienst de keuze voor dit nieuwe rekeningnummer, klopt het dat deze keuze willekeurig geschiedt?

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn bezorgd over de 1,5 miljoen rekeninghouders van wie niet kan worden vastgesteld dat het gebruikte rekeningnummer aan de wettelijke eisen voldoet. Zij constateren dat de Belastingdienst al veel moeite heeft met het wegwerken van de 32.000 opgaven die op 27 januari jl. nog openstonden. Hoeveel tijd denkt de Belastingdienst nodig te hebben om de 1,5 miljoen opgaven te verwerken, zo vragen genoemde leden. Kan het kabinet ook aangeven waarom hier nog steeds geen begin mee is gemaakt? Klopt het dat nu betalingen aan personen worden overgemaakt, zonder dat duidelijk is of het rekeningnummer op hun naam staat? Hoe verhoudt zich dit tot de voorwaarde dat het rekeningnummer aan de wettelijke eisen moet voldoen, zo vragen deze leden.

Sinds eind januari genomen maatregelen

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er bij binnenkomst van ingestuurde bewijsstukken een eerste beoordeling plaatsvindt en eventueel telefonisch contact met betrokkenen wordt opgenomen. Daarnaast neemt ook de BelastingTelefoon contact op. Is dit niet dubbelop, zo vragen genoemde leden. Welke verbeteringen zijn er sinds eind januari doorgevoerd bij de BelastingTelefoon, zo vragen deze leden? Klopt het dat er van de telefoongesprekken door de medewerkers van de BelastingTelefoon geen logs worden gemaakt en dat het ook niet mogelijk om een eerder gesproken medewerker opnieuw aan de telefoon te krijgen, zodat mensen meerdere keren hun verhaal moeten doen?

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er in de maanden januari en februari in ongeveer vijfhonderd gevallen een voorschotbetaling is gedaan. Worden deze gevallen vervolgens met spoed behandeld door de Belastingdienst om het rekeningnummer te verifiëren?

Verder uit te werken maatregelen

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van een aantal nieuwe maatregelen die het kabinet wil nemen. Zij vragen het kabinet hierbij aan te geven wat de “aanpak op maat” concreet inhoudt. Op welke wijze worden subgroepen onderscheiden en welke criteria worden hierbij gehanteerd? Wat betreft het gebruik van bankgegevens willen de leden van de ChristenUnie-fractie graag weten waarom een structurele oplossing op korte termijn niet mogelijk is. Hoe kan het dat de Belastingdienst wel kan beschikken over de banksaldi t.b.v. van de vooraf ingevulde aangifte en niet over de rekeningnummers? En waarom wordt er geen koppeling gemaakt met het rekeningnummer dat gebruikt wordt voor een voorlopige teruggaaf of dat opgegeven wordt bij de jaarlijkse aangifte. Kan dit laatste een mogelijkheid bieden voor de 1,5 miljoen gevallen die nog onderzocht moet worden? Genoemde leden vinden het een goed idee om toeslagen door te betalen op het oude rekeningnummer gedurende het verificatieproces. Wanneer verwacht het kabinet dat deze mogelijkheid operationeel wordt?

Afrondende opmerkingen

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de staatssecretaris nu op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen in het dossier “één bankrekeningnummer”. Mogen deze leden ervan uitgaan dat eventuele nieuwe procesverstoringen in dit dossier meteen aan de staatssecretaris gemeld worden en dat de staatssecretaris de Kamer informeert als problemen zich voordoen?

Bijlage

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn geschrokken van de voortgang in het dossier. Zij constateren dat vooral bij de categorie burgers veel mensen nog steeds wachten op hun

toeslagen of voorlopige teruggaven. Voor 3.800 mensen zou dit bovendien al om drie betaalmomenten gaan. Genoemde leden vragen wat het kabinet gaat doen om deze achterstand zo snel mogelijk weg te werken. Zij vernemen ook graag wat de huidige stand van zaken (eind maart) is. Ook willen zij weten waarom de duizenden telefoontjes van de Belastingdienst zo weinig concrete resultaten hebben opgeleverd.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SGP

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de stand van zaken bij de invoering van één bankrekeningnummer. Zij zijn verheugd dat de staatssecretaris stappen heeft ondernomen om de problemen bij het invoeren van één rekeningnummer zoveel mogelijk op te lossen en nieuwe problemen te voorkomen. Graag maken zij van de gelegenheid gebruik om de staatssecretaris van Financiën hierover enkele nadere vragen te stellen.

De leden van de SGP-fractie constateren dat het aantal nog te verwerken wijzigingen/opgaven in een maand tijd bijna is gehalveerd. De laatste cijfers zijn de stand van zaken per 21 februari. In de tussentijd is er weer een maand gepasseerd, wat er mogelijk voor gezorgd heeft dat een aantal burgers voor de vierde maand op rij geen toeslagen hebben ontvangen. Graag zouden de leden van de SGP-fractie op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen. Is de staatssecretaris bereid om als er nieuwe cijfers bekend zijn de Kamer daarover te informeren?

Onder de ruim 16.000 nog te verwerken wijzigingen/opgaven zijn ongeveer 3800 burgers die hun derde betalingstermijn hebben gemist. De staatssecretaris geeft aan dat burgers een voorschotbetaling kunnen krijgen als het niet uitbetaald krijgen van toeslagen tot acute problemen leidt. Hebben alle mensen die het nodig hebben ook toegang tot de voorschotbetalingen? Is de staatssecretaris bereid om, als het nodig is, verdere maatregelen te nemen?

Bij de invoering op 1 december was er sprake van 642.000 nieuwe rekeningnummers die moesten worden verwerkt. Maandelijks komen er 340.000 nieuwe aanvragen en wijzigingsverzoeken. Van deze nieuwe aanvragen en wijzigingsverzoeken wordt geen melding gemaakt in de brief. Deze leden vragen de staatssecretaris hoe de invoering van één bankrekeningnummer voor deze burgers en ondernemers verloopt? Hoeveel burgers/ondernemers die sinds 1 december een nieuwe aanvraag of wijzigingsverzoek hebben ingediend, wachten nu nog op hun toeslagen? Hebben de genomen maatregelen om hinder tegen te gaan het beoogde effect?

De leden van de SGP-fractie constateren dat niet alleen maandelijks nieuwe rekeningnummers moeten worden

verwerkt, maar dat er ook nog 1,5 miljoen burgers/ondernemers zijn waarvan nog geen rekeningnummer op naam bekend is. Tijdens het debat op 29 januari 2014 hebben de leden van de SGP-fractie geconstateerd dat de timing voor de invoering van het nieuwe systeem niet optimaal was. De leden vinden het essentieel dat herhaling voorkomen wordt en zijn daarom verheugd dat momenteel nieuwe maatregelen worden uitgewerkt voordat het nieuwe systeem wordt doorgevoerd voor de groep van 1,5 miljoen burgers/ondernemers. Wel willen ze graag dat de staatssecretaris zorg draagt dat alles zo snel en zo goed mogelijk wordt afgerond. De staatssecretaris geeft aan dat zijn uitgangspunt is dat het overgrote deel van de groep van 1,5 miljoen burgers/ondernemers voor het einde van dit jaar aan de wettelijke eisen voldoet. Wat verstaat de staatssecretaris onder het overgrote deel? In de brief van 29 januari 2014 van de voormalig staatssecretaris van Financiën, de heer Weekers, staat dat deze groep de komende periode door de Belastingdienst wordt benaderd. Uit de brief van de staatssecretaris wordt niet duidelijk vanaf wanneer deze groep nu een brief kan verwachten. De leden van de SGP-fractie zouden hier graag meer duidelijkheid over krijgen.

II Reactie van de staatssecretaris

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de staatssecretaris van Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 27 maart 2014
Betreft: Het weglekken van teveel betaalde toeslagen
Ons kenmerk: 2014D11128
Uw kenmerk: -
Uw brief van: -

De commissie Financiën heeft kennisgenomen van berichten in de media over het in zes maanden weglekken van €63 miljoen aan teveel betaalde toeslagen. In de procedurevergadering van 26 maart jl. is besloten u om een schriftelijke reactie op deze berichten te verzoeken. Tevens wil de commissie graag weten om welk bedrag aan toeslagen het precies gaat en hoe dit in de begroting wordt verantwoord.

Bij deze breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

vaste commissie voor Financiën,

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T

E. tweedekamer.nl